

PRO města a OBCE

duben 2020

- Předseda Senátu Miloš Vystrčil chce vrátit autoritu veřejným slyšením
- Jak zastupitelé „válčí“ s koronavirem
- Veřejné osvětlení nám svítí do peněženek

aktuální informace pro zastupitele a úředníky

Nebezpečný elektroodpad

Co s ním? Sněmovna projednává návrhy nových odpadových zákonů.

Významnou součástí ve sněmovně projednávaných odpadových zákonů, jejichž úpravu předložilo MŽP, se týká sběru a recyklace elektroodpadu. To je zásadní, protože některé jeho skupiny (zářivky, televize, ledničky) obsahují látky, které jsou ve větších koncentracích velmi nebezpečné.

Za sběr a ekologickou recyklaci elektroodpadu jsou zodpovědní výrobci a dovozci nových elektrozařízení v rámci tzv. rozšířené odpovědnosti výrobce. Výrobcům (a dovozcům) ukládá povinnost postarat se o své produkty i po skončení jejich životnosti. Tedy v okamžiku, kdy se spotřebitel rozhodne, že už produkt nebude dále využívat a stane se z něj odpad. Výrobci a dovozci si k tomuto účelu zakládají tzv. kolektivní systémy. Jsou to soukromé firmy vlastněné a řízené výrobci/dovozci elektrozařízení, které se starají o sběr elektroodpadu a jeho následnou ekologickou recyklaci.

Díky aktuálně rychle rostoucí životní úrovni je elektroodpad nejrychleji přibývajícím druhem odpadu. Bohužel, současný zákon upravující jeho sběr je již značně zastaralý, což působí značné problémy. Zvláště složitý je sběr těch skupin elektroodpadu, které jsou nebezpečným odpadem. Elektroodpad se totiž dělí do 6 skupin, z nichž charakter nebezpečného odpadu mají 3 z nich. Jde o zářivky (obsahují rtuť), ledničky (s freony) a televize (část z nich obsahuje olovo). Sběr a ekologická recyklace těchto tří skupin elektroodpadu je důležitá, protože látky, které jsou v nich obsaženy, mohou představovat riziko pro zdraví občanů a životní prostředí. Zbylé 3 skupiny, malé a velké spotřebiče (např. sušičky, pračky, sporáky) a telekomunikační technika (např. mobily) se sbírají především proto, že obsahují suro-

viny, jako je železo, hliník, měď, stříbro, zlato aj., které jsou vhodné pro recyklaci.

Hlavním nedostatkem současné, již notně zastaralé odpadové legislativy je to, že neobsahuje závazné cíle na sběr elektroodpadu. Povinné osoby (tj. výrobci / kolektivní systémy) si v podstatě samy určují, kolik ho ze sběrných dvorů obcí seberou. Náklady na sběr a recyklaci nebezpečného elektroodpadu jsou daleko vyšší než náklady na sběr ostatních skupin elektroodpadu, proto logicky není o nebezpečný elektroodpad moc velký zájem. Pro srovnání – sběr a ekologická recyklace 1 kg zářivky obsahující rtuť je cca 10krát dražší než sběr a recyklace 1 kg velkých spotřebičů (pračky, sušičky). MŽP se proto rozhodlo zlepšit situaci obcí a občanů a vložilo do nových odpadových zákonů závazné cíle sběru elektroodpadu pro výrobce / kolektivní systémy. Tyto cíle sběru a recyklace jsou rozdělené a členěné tak, aby byl zajištěn sběr skupin nebezpečného elektroodpadu. Zářivky, televize i lednice proto mají svůj samostatný cíl sběru pro každou skupinu zvlášť. Vždy je tedy nutné sesbírat do požadované minimální výše 65 % jak zářivky, tak lednice i televize (65 % ze všech prodaných elektrozařízení). Není možné nahrazovat sběr nebezpečného elektroodpadu jinými skupinami elektroodpadu (např. pračkami nebo sporáky), jejichž sběr a ekologická recyklace je lacinější.

Povinné cíle sběru rok 2021 a dál (%)	
Odpadní elektrozařízení (všechny skupiny)	65
Odpadní elektrozařízení skupiny 1 (lednice)	65
Odpadní elektrozařízení skupiny 2 (televize)	65
Odpadní elektrozařízení skupiny 3 (zářivky)	65

Rozdělení na několik samostatných cílů je důležité. Pokud by cíl sběru elektroodpadu byl jen jeden, bez rozlišení na skupiny, objevilo by se riziko, že by to povinné osoby (výrobci / kolektivní systémy) nemotivovalo ke sběru nebezpečného elektroodpadu, jehož sběr a recyklace je finančně náročná. Naopak by spíše sbíraly sporáky a myčky, na což by následně dopláceli v první řadě obce. Nesly by problém, že se u nich nebezpečný elektroodpad začne kupit a nikdo ho nebude odvážet a ekologicky recyklovat.

Návrh MŽP je zdařilý a propracovaný. Zajišťuje, že skupiny nebezpečného odpadu budou skutečně sbírány. Je rovněž plně v souladu se směrnicí EU, která požaduje, aby se skupiny elektroodpadu obsahující nebezpečné látky (freony, rtuť atd.), sbíraly separovaně a ve vysokých objemech. Pro zbývající skupiny, které nemají charakter nebezpečného odpadu (velké spotřebiče, malé spotřebiče a IT technika), je stanoven pouze jeden společný cíl sběru, protože u nich není riziko úniku nebezpečných látek a sbírají se vcelku bez problémů a primárně kvůli recyklaci surovin. V naprosté většině vyspělých západoevropských zemích jsou již delší dobu nastaveny jasné mechanismy zajišťující, aby povinné osoby byly nuceny sbírat nebezpečný elektroodpad. V Portugalsku jsou dány samostatné cíle na sběr a recyklaci nebezpečného elektroodpadu, zářivky a lednice se zde musí sbírat dokonce na úroveň 70 % (podíl z nových elektrozařízení uvedených na trh), zatímco EU požaduje pouze 65 %. Doufejme, že poslanci a senátoři podpoří návrh MŽP, aby byl zajištěn skutečně efektivní sběr nebezpečného elektroodpadu i v ČR. ●

*Ing. Petr Číhal
obchodní ředitel
kolektivní systém EKOLAMP*

PROmo 4/2020/11